

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

83.

KURYER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Октября -- 1837 -- Wilno. Piątek. 15-go Października.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Октября.

Его Императорское Величество, по окончаніи смотра и маневра войскамъ сосредоточеннымъ въ Вознесенскѣ, Всемилостивѣйше пожаловать соизволилъ начальнику всѣхъ означенныхъ войскъ, Генералу отъ Кавалеріи Графу *Витту*, алмазные знаки ордена *Св. Андрея Первозваннаго*, при милостивой Высочайшей Грамотѣ.

Гг. Генералы и Штабъ-Офицеры бывшихъ въ Вознесенскѣ войскъ удостоились получить, по Высочайшимъ Указамъ, отъ 4-го Сентября, слѣдующія Всемилостивѣйшія награды:

Командиру 1-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генералу отъ Кавалеріи *Никитину*, Высочайше пожаловано вензельное изображеніе имени Его Величества на эполеты.

Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ:

Св. Александра Невскаго: Командиръ 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Остенъ-Сакенъ*.

Св. Владиміра первой степени: Командиръ 5-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Адъютантъ *Потановъ*.

Вблагорадія Орла: Командующій Своднымъ Кавалерійскимъ Корпусомъ, Генераль-Лейтенантъ *Герстенцвейгъ*, Начальникъ 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Гербель*, Начальникъ 2-й Драгунской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Граббе 1-й*, Начальникъ 5-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Глазенапъ*.

Св. Владиміра 2-й степени: Начальникъ Штаба 1-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Лейтенантъ *Задонскій*, Начальникъ 1-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Кошкулъ*, Начальникъ 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Корфъ*, Командиръ 1-й бригады 2-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Пилларъ-фонъ-Пильхау 1-й*; Командиръ 1-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Монтрезоръ*.

Св. Анны 1-й степени: Командиръ 2-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Плутинъ*.

Св. Станислава 1-й степени: Командиръ 1-й бригады 1-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Миленъ*, Командиръ 1-й бригады 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Маіоръ Князь *Баграціонъ-Имеретинскій*, Командиръ 2-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Глазенапъ 2-й*, Командиръ 2-й бригады 1-й Драгунской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Бартоломей*, находящійся въ Украинскомъ военномъ поселеніи Генераль-Маіоръ Баронъ *Пилларъ-фонъ-Пильхау*, находящійся въ Украинскомъ военномъ поселеніи Генераль-Маіоръ *Лингрень*, Командиръ 2-й бригады 2-й Уланской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Лангель*.

Того же ордена 2-й степени: Начальникъ Штаба 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Маіоръ *фонъ-Брандкѣ*, Командующій 2-й бри-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 8-go Października.

Его Цесарска Моść, по уключеніи преглѣду і маневрѣвъ войскъ, подъ Вознесенскимъ згромадзѣныхъ, Найтаскавіей ударѣвъ рачыі Начелніка всыткнхъ войскъ помненіѣныхъ, Јенерѣта Јазды Нравіеѣго *Witta*, брылантѣвемі знакамі Ордера *Sw. Andrzeja Pierwszego wezwania*, пры Найвыжшымъ таскавымъ Дыпломатіе.

РР. Јенерѣтаѣвемі і Штѣбс-Офіцерѣвемі былыхъ войскъ подъ Вознесенскимъ, мліе шчечѣстіе отрымаѣ, подлугъ Найвыжшыхъ Указѣвъ, подъ днѣмъ 4 Врзеснѣа, настѣпѣвѣе Наймѣтѣшчѣвше награды:

Дѣвѣдзца 1-ѣго Корпусу Јазды Резерѣвѣвѣе, Јенерѣта Кавалерыі *Nikitin*, Найтаскавіей ударѣвѣвѣе Цыфрѣ Найтаснѣеысзѣго Рѣана на еполеты.

Найтаскавіей мѣанѣвані Кавалерамі Ордераѣв:

Sw. Alexandra Newskiego: Дѣвѣдзца 2-ѣго Корпусу Јазды Резерѣвѣвѣе, Јенерѣта-Рѣоручнѣк Барон *Osten-Sacken*.

Sw. Włodzimierza pierwszego stopnia: Дѣвѣдзца 3-ѣго Корпусу Јазды Резерѣвѣвѣе, Јенерѣта-Адѣютант *Potapow*.

Orła Białego: Дѣвѣдзѣчы поѣлѣзѣнымъ Корпусемъ Кавалерыіыскімъ, Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Gerstenzweig*, Начелнѣк 1-сзѣе дѣвѣзѣчы Дѣрагонѣвъ, Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Herbel*, Начелнѣк 2-ѣе дѣвѣзѣчы Дѣрагонѣвъ Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Grabbe 1-szy*, Начелнѣк 5-тѣе дѣвѣзѣчы лекѣкеы Јазды, Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Glazenap*.

Sw. Włodzimierza 2-go stopnia: Начелнѣк Штѣбу 1-ѣго Корпусу Јазды Резерѣвѣвѣе, Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Zadoński*, Начелнѣк 1-ѣе дѣвѣзѣчы Кірыссыерѣвъ, Јенерѣта-Рѣоручнѣк *Koszkuł*, Начелнѣк 2-ѣе дѣвѣзѣчы Уланѣвъ, Јенерѣта-Рѣоручнѣк Барон *Korff*, Начелнѣк 1-ѣе брыѣгады 2-ѣе дѣвѣзѣчы Кірыссыерѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Pillar-von-Pilchau 1-szy*, Дѣвѣдзца 1-ѣе брыѣгады 1-ѣе дѣвѣзѣчы Дѣрагонѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Montrezor*.

Sw. Anny 1-go stopnia: Дѣвѣдзца 2-ѣе брыѣгады 3-ѣе дѣвѣзѣчы лекѣкеы Јазды, Јенерѣта-Мѣаѣор *Plautin*.

Sw. Stanisława 1-go stopnia: Дѣвѣдзца 1-ѣе брыѣгады 1-ѣе дѣвѣзѣчы Кірыссыерѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Milin*, Дѣвѣдзца 1-ѣе брыѣгады 2-ѣе дѣвѣзѣчы Уланѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Xiążę Bagration-Imereteyski*, Дѣвѣдзца 2-ѣе брыѣгады 1-ѣе дѣвѣзѣчы Дѣрагонѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Glazenap 2-gi*, Дѣвѣдзца 2-ѣе брыѣгады 1-ѣе дѣвѣзѣчы Дѣрагонѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Bartolomey*, знаыдуѣчы сѣ в Украинскимъ воыскѣвемъ ѣсѣдленіу Јенерѣта-Мѣаѣор Барон *Pillar-von-Pilchau*, знаыдуѣчы сѣ в Украинскимъ ѣсѣдленіу воыскѣвемъ Јенерѣта-Мѣаѣор *Lingren*, Дѣвѣдзца 2-ѣе брыѣгады 2-ѣе дѣвѣзѣчы Уланѣвъ, Јенерѣта-Мѣаѣор *Langiel*.

Tegoż orderu 2-go stopnia: Начелнѣк Штѣбу 2-ѣго Резерѣвѣвѣе Корпусу Кавалерыі, Јенерѣта Мѣаѣор *von Brandke*, Дѣвѣдзѣчы 2-ѣе брыѣгаду Кірыссыерѣвъ, Је-

гадою 2-й Кирасирской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Сомовъ*, Командиръ 2-й бригады 5-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Гротенгельмъ*, Предсѣдатель Главной Хозяйственной Канторы и штабнй военнаго вѣдомства, состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Фохтъ*, Начальникъ 1-й Конно-Артиллерійской дивизіи Полковникъ *Чадинъ*, Командиръ Кирасирскаго Принца Алберта Прусскаго полка, Флигель-Адъютантъ, Полковникъ Графъ *Ржевунскій*, Командиръ Каргопольскаго Драгунскаго полка, Полковникъ *Павлицевъ*, Командиръ Драгунскаго Его Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА полка, Полковникъ *Броневскій*, Дежурный Штабъ - Офицеръ 3-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Полковникъ *Винтуловъ*. (О. В.)

— Дочь Генерала отъ Инфантеріи Кайсарова, дѣвица *Наталя* и дѣвица *Евгенія Лагунова*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству Государыни Императрицы.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, вслѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, 17 Августа Высочайше повелѣть соизволилъ: Ординарнаго Профессора Харьковского Университета, Статскаго Совѣтника *Павловскаго* утвердить Ректоромъ сего Университета на четыре года.

Два отношенія къ Г. Военному Министру Командира Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса.

II.

Отъ 11-го Іюля 1837 года. — Послѣ отношенія моего къ Вашему Сіятельству, отъ 8-го Іюля за N. 245, о дѣйствіяхъ въ Дагестанѣ командующаго 20-ю Пѣхотною дивизіею Генераль-Маіора *Фези*, полученные мною слѣдующія донесенія:

Разбитые подъ Ашильтою хищники, тремя партиями оставили оную, изъ коихъ одна заперлась въ замкѣ Шамиля, кто верстахъ въ двухъ выше Ашильты по р. Андійской Койсу. Сей замокъ находился на высокой, отвѣсистой и почти неприступной скалѣ, на правомъ берегу означенной рѣчки; подступъ къ замку былъ защищенъ двумя каменными башнями, соединенными таковою же стѣною; сообщеніе между мысомъ, образовавшимся передъ замкомъ, и площадью, на коей онъ расположенъ, было прикрыто двойнымъ каменнымъ крытымъ ходомъ; за онымъ устроены заваль изъ туровъ, наполненныхъ землею, который простирался отъ одного фланга до другаго. Замокъ и мысъ имѣли сильную фланговую оборону съ высотой дѣваго берега Койсу, командовавшихъ удобо-обстрѣливаемою, окрестъ лежащею мѣстностію.

10-го Іюня Маіоръ *Пиадизъ* съ баталіономъ Апшеронскаго полка обложилъ замокъ; между тѣмъ началась разработка дороги отъ Ашильтинской горы къ замку, дабы по оной подвезти потребное количество полевой артиллеріи, предназначенной для дѣйствія.

Въ это же время, 3-мя ротами Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича - Эриванскаго полка была занята высота, лежащая по правую сторону замка, гдѣ и устроена батарея.

По окончаніи вышеозначенныхъ работъ, 12-го Іюня, открытъ огонь противъ замка, продолжавшійся до слѣдующаго утра, слѣдствіемъ коего было совершенное разрушеніе укрѣпленія замка. Тогда Маіоръ *Пиадизъ*, подъ прикрытіемъ огня всѣхъ орудій, у него бывшихъ, и огня пѣхоты, дѣйствовавшей съ возвышенія по правую сторону замка, мгновенно бросился къ оному; солдаты втаскивали другъ друга на отвѣсную крутизну; ворвались въ башню, вытѣснили оттуда Тавлинцевъ и преслѣдовали ихъ до пещеры, находившихся на отвѣсномъ склонѣ берега Койсу.

Въ замкѣ найдено три фалконета, оборонившихъ оный, разное оружіе, съѣстные припасы, часть имущества и скотъ Ашильтинскихъ жителей.

13 и 14 Іюня были употреблены для выбитія изъ пещеръ укрывшихся тамъ жителей.

Не смотря на чрезвычайную трудность, сіе удалось Маіору *Пиадизу*: въ пещарахъ взято 56 Миридовъ и Ашильтинскихъ жителей, въ числѣ послѣднихъ Кадій Махма - Казі и Унцукульскій Кадій Нуръ - Махмедъ, съ 22-мя душами мужескаго пола; при семь освобождено 60 душъ плѣнныхъ и аманатовъ, задержанныхъ Шамилемъ.

Подъ развалинами замка, найдено много убитыхъ непріятельскихъ тѣлъ, кромѣ похороненныхъ во время осады.

Успѣхъ сего дѣйствія Генераль-Маіоръ *Фези* относить распорядительности и неустрашимости Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Маіора *Пиадиза*, равно отличному дѣйствію артиллеріи, управляемой Командиромъ резервной N. 2-го батареи 19-й артилле-

нераль-Маіоръ *Сомовъ*, Dowódzca 2-ey brygady 5-ey dywizyi lekkiej Jazdy, Jenerał-Major *Grottenhelm*, Prezydent Głównego Kantoru Gospodarczego majątków wiedzy woyskowej, liczący się w Kawaleryi Jenerał-Major *Focht*, Naczelnik 1-ey dywizyi Artylleryi Konney, Półkownik *Czadin*, Dowódzca półku Kiryssyerów Xięcia Alberta Pruskiego, Skrzydłowy Adjutant, Półkownik *Hrabia Rzewucki*, Dowódzca Kargopolskiego półku Dragonów, Półkownik *Pawliszczew*, Dowódzca półku Dragonów Jego Wysokości WIELKIEGO XięCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA, Półkownik *Broniewski*, Deżurny Sztab-Oficer 3-go Korpusu Jazdy Rezerwowej Półkownik *Wintulow*. (G. O.)

— Córka Jenerała Piechoty Kaysarowa, Panna *Natalia* i Panna *Eugenia Łaczynówna*, Najłaskawiej mianowane Freylinami NATJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY MOŚCI.

— CESARZ JEJ MOŚĆ, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, 17-go Sierpnia Najwyżey rozkazać raczył: Zwyczajnego Professora Uniwersytetu Charkowskiego, Radcę Stanu *Pawłowski*, otwierdził Rektorem tego Uniwersytetu na cztery lata. (G. S. P.)

DWA ODNIESIENIA SIĘ DOWÓDZCY ODDZIELNEGO KORPUSU KAUKAZSKIEGO DO P. MINISTRA WOJNY.

II.

Pod dniam 11 Lipca. — Po mojem odniesieniu się do Jaśnie Wielmożnego Pana, pod dniam 8 Lipca za N. 245, o działaniach w Dagestanie Dowodzącego 20-tą dywizją piechoty Jenerał-Majora *Fezi*, otrzymałem doniesienia następujące:

Rozbici pod Asziltą rabusie, trzema partjami ją opuścili, z których jedna zamknęła się w zamku Szamila, leżącym o dwie wiorsty wyżej Aszilty nad rzeką Andyyską-Koysą. Zamek ten znajdował się na wysokiej, stromej i prawie nieprzystępnej skale, na prawym brzegu pomienionej rzeki; przystęp do zamku był broniony przez dwie baszty murowane, takimże wałem połączone: komunikacja między przyładkiem, przed zamkiem sformowanym, a placem, na którym znajdował się ten zamek, była zasłonięta podwójnym krytym korytarzem z kamienia; za nim zrobiony był nasypanie z koszar szajcowych, ziemią napełnionych, który się rozciągał od frontu jednego do drugiego. Zamek i przyładek miały mocną obronę frontową z gór lewego brzegu Koysy, panujących nad leżącemi na okółto wygodnemi pozycjami.

Dnia 10-go Czerwca Major *Piadiasz* z batalionem półku Apszeronskiego obległ zamek; tymczasem rozpoczęła się robota okółto robienia drogi od góry Aszilty do zamku, dla zbliżenia ku niemu potrzebnej ilości artylleryi polowej, do działania przeznaczonej.

W tymże czasie, 3 rotę półku Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabia Paskiewicza - Erywanckiego zajęły wyniosłość, po prawej stronie zamku leżąca, gdzie urządzono baterję.

Po ukończeniu pomienionych robot, 12 Czerwca, rozwinięto ogień na zamek, trwający do następnego rana, skutkiem którego było zupełne zburzenie fortyfikacyj zamku. Wówczas Major *Piadiasz*, pod zastoną ognia wszystkich dział, uniego będących, i ognia piechoty, działającej z gór po prawej stronie zamku, nagle nań rzucił się; żołnierze pomagali sobie wzajemnie wdzierać się na stromą spadzistość; wpadli do baszty, wyparli ztamtąd Tawlinców i ścigali ich do pieczar, na stromej spadzistości brzegu Koysy znajdujących się.

W zamku znaleziono trzy falkonety, które go bronily, różną broń, zapasy żywności, część mienia i bydło mieszkańców Aszilty.

Dzień 13 i 14 Czerwca użyte były do wyparcia z pieczar ukrytych tam mieszkańców.

Pomimo nadzwyczajnej trudności, udało się to Majorowi *Piadiaszowi*: w pieczarach 56 Miuridów i mieszkańców Aszilty, w liczbie ostatnich znajduje się Kady Machma-Kazi i Kady Uncukulski Nur-Machmed, z 22-ima osobami płci męskiej; przy tém oswojono 60 dusz jeńców i zakładników, przez Szamila poymanych.

Pod rozwalinami zamku, znaleziono wielu zabitych nieprzyjaciół, oprócz pogrzebionych w czasie oblężenia.

Skutek tego działania Jenerał-Major *Fezi* przypisuje rozporządzeniom i nieustraszonosci Majora Apszeronskiego półku piechoty *Piadiasza*, również odznaczającemu się działaniu artylleryi, zarządzoney przez Dowódcę rezerwowej N. 2 baterji Kapitana 19 brygady ar-

рѣйской бригады, Капитаномъ *Никифоракі*, и вообще Офицерамъ и нижнимъ чинамъ 4 баталіона Апшеронскаго полка, въ особенности 4-й Гренадерской ротѣ, бывшей въ головѣ штурмовой колонны, подъ командою Подпоручика *Калистратова*.

Коммуникаціонные пути отъ одной батареи къ другой, надлежало пролагать подъ ружейными выстрѣлами горцевъ, по вершинамъ скалъ. Сими работами управлялъ завѣдывающій саперною командою, Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Подпоручикъ *Никитинъ*, который въ сей разъ, какъ и прежде, оказывалъ неограниченное усердіе, соединенное съ неустрашимостію.

По взятіи Ашильты, Генераль-Маіоромъ *Фези* были приняты мѣры къ восстановленію давно уже прерванныхъ сообщеній съ Темиръ-Ханъ-Шурую, для чего 12-го Іюня и былъ занятъ Гишринскій мостъ баталіономъ пѣхоты и сотнею казаковъ, подъ командою Подполковника *Берзула*. Черезъ сіе оказалась возможность отправить въ Темиръ-Ханъ-Шуру больныхъ, раненыхъ, пленныхъ, аманатовъ и прочее, и истребовать оттуда некоторое количество провіанта, пороха и другихъ необходимыхъ вещей.

Для возможности исполненія сего намѣренія, по взятіи замка Шамиля, Генераль-Маіоръ *Фези* направился къ Уицукулю (на лѣвомъ берегу Аварской Койсу, верстахъ въ шести отъ Гимри), съ тѣмъ, дабы, расположась при ономъ, прикрывать подвозъ транспортъ изъ Темиръ-Ханъ-Шуры.

Между тѣмъ приверженцы Шамиля, вооруживъ противу насъ жителей верховьевъ Андійской Койсу: Тиндовъ, Богосцевъ, Багалалцевъ, Калалалцевъ, Ансалдинцевъ и другихъ, подъ предводительствомъ Тиндовскаго главы Алито-Махмы, спустились по лѣвому берегу Андійской Койсу и близъ Агалинскаго мѣста соединились съ Гумбетовцами, подъ предводительствомъ Али-Бека и Сурхай-Кади.

Число всѣхъ сихъ Горцевъ простиралось отъ 10 до 12,000 человекъ, которые, переправившись на правый берегъ Койсу, стремительно атаковали нашу позицію при Ашильтѣ, стараясь обойти нашъ лѣвый флангъ, примыкавшій къ Бетлетской горѣ, но всѣ нападенія непріятелей были отражаемы: на лѣвомъ флангѣ Маіоромъ *Фуксомъ* съ тремя ротами Апшеронскаго полка: въ центрѣ Подполковникомъ *Цыклауровымъ* съ баталіономъ Куринскаго полка, а на правомъ флангѣ баталіономъ Апшеронскаго полка и казаками, подъ командою Генераль-Маіора *Фези*.

Не смотря на уронъ, понесенный хищниками на всѣхъ пунктахъ, они нѣсколько разъ возобновляли атаки, продолжавшіяся до самой ночи, при чемъ неоднократно завязывался жестокой рукопашный бой, и мы удержались въ прежней позиціи.

По движеніямъ непріятельскимъ заключивъ, что Тавлинцы съ наступленіемъ слѣдующаго дня намѣревались возобновить сраженіе, и, получивъ подкрѣпленіе, не только обойти, но и окружить насъ, Генераль-Маіоръ *Фези* рѣшился, оставивъ лѣвый флангъ боеваго порядка на мѣстѣ, центромъ и правымъ флангомъ сдѣлать движеніе, съ цѣлю занять позицію, болѣе сжатую.

Сіе движеніе началось съ наступленіемъ ночи; Тавлинцы, узнавъ о семъ, опять возобновили свои атаки и продолжали оныя до утра. Но стойкость Апшеронцевъ и Куринцевъ и дѣятельный огонь артиллеріи дѣлали тщетными всѣ атаки Горцевъ; каждый разъ съ штыками въ рукахъ, бросающіеся на орудія Тавлинцы, были отражаемы штыками егерей. Провливой дождь, тогда бывшій, не позволялъ производить ружейной стрѣлбы, и далъ мѣсто ожесточенному рукопашному бою.

Наконецъ 16 Іюня, около полудня, появленіе призваннаго Генераль-Маіоромъ *Фези* Подполковника *Берзула*, пришедшаго отъ Гишринскаго моста, понудило Тавлинцевъ отретироваться за Ашильтю къ Игалинскому мосту, откуда и разошлись по своимъ ауламъ.

Изнеможеніе нашихъ войскъ, сражавшихся подъ проливнымъ дождемъ болѣе 24 часовъ, лишило возможности преслѣдовать многочисленнаго непріятеля; наши войска расположились лагеремъ близъ Ашильты.

Потеря наша во всѣхъ дѣлахъ, здѣсь изложенныхъ, обозначена во вѣдомостяхъ и иманныхъ спискахъ, у сего прилагаемыхъ.

Не смотря на то, что Тавлинцы, по обыкновенію Мусульманскому, унесли съ собою отчасти тѣла убитыхъ и раненыхъ, поле сраженія 16-го Іюня было усѣяно трупами непріятельскими.

По засвидѣтельствованію Генераль-Маіора *Фези*, въ послѣднемъ сраженіи особенно отличались своимъ усердіемъ и безпримѣрнымъ усиліемъ Куринцы, и болѣе прочихъ Капитанъ *Колодко*; 20-й артиллерійской бригады Прапорщикъ *Безпатовъ*, и

тыллери *Никифоракі* и въ общности офицеромъ и войсковымъ рангъ низшихъ 4-го баталіону роты гренадеровъ, которая была на челе колонны штурмующей, под доводствомъ Подпоручника *Калистратова*.

Дроги коммуникаціонные зъ одной батареи до другой, треба было робіть черезъ вѣрхоўки скалъ подъ рѣчнѣми выстрѣлами гóрали. Роботами теми кероваў завѣдующаю комендою саперовъ, Подпоручникъ Апшеронскаго полку пѣхоты *Никитинъ*, котры терасъ яко и пьрвѣе, оказываў неограниченую горливость, зъ неустрашеннощю поўаженую.

По вѣзюци Асзилты, Јенерал-Мајоръ *Фези* предсѣвъзвѣзъ шрѣдки до одновленія давно жузъ прерваныхъ коммуникацѣе зъ Темир-Ган-Шурую. Въ тѣмъ целу 12-го Сzerwca zostaў заняты мостъ Нызрыньскіе черезъ баталіонъ пѣхоты и сецинею козакѣвъ, подъ доводствомъ Подпóткѣвника *Берзула*. Оказала сѣ черезъ то моўнощю высланія до Темир-Ган-Шуру чорыхъ, ранѣныхъ, јенѣѣвъ, закѣдникѣвъ и т. д., и доставленіе зтамъядъ певнею илосѣи провианту, прочу и инныхъ рзечѣе, конѣечно потребныхъ.

Дла моўнощю wypeўненія тѣго заміару, поздѣбѣциу замку Шамиля, Јенерал-Мајоръ *Фези* skierowaў сѣ на Uncukul (на левымъ брезгу Аварскаеу Коусу, ошещѣ вѣорст од Himri), в тѣмъ заміарзе, аўебы сѣ тамъ розлѣжѣвшы, моўна было застаніаць призвоу транспортѣвъ зъ Темир-Ган-Шуру.

Тѣмъчасѣмъ спрѣмѣренѣеу Шамиля, узброившы на насъ mieszkańcѣвъ гóр Коусу Andyjskaeу: Tindow, Bohoscѣвъ, Bahalalcѣвъ, Kalalalcѣвъ, Ansaldyncѣвъ и инныхъ, подъ доводствомъ Tindonskaeу Głowy Alito-Machmy, спñsцили сѣ левымъ брезгомъ Andyjskaeу Коусу и близко мосту Agaliñskaeу poўaչyli сѣ зъ Humbetowcamѣ, подъ доводствомъ Али Бека и Surchaja Kadi.

Лѣзба вщѣвсѣхъ тѣхъ гóрали выносила од 10 до 12,000 лудѣе, котры, przeprawившы сѣ на правы брезгу Коусу, зъ натарчывощю удерзѣли на нашу позыцѣю подъ Асзилтоу, стараясь сѣ окрѣжѣе лѣве наше skrzydło, до Betleckieу góry przytykające, ale wszystkie napady nieprzyjaciѣѣвъ byўы odpierane: na skrzydłѣ левѣмъ przezъ Мајора *Fuksa* зъ трѣма ротами полку Апшеронскаго; на шрѣдкѣ przezъ Подпóткѣвника *Cyklaurowa* зъ баталіонѣмъ полку Курынскаго, а на skrzydłѣ правѣмъ przezъ баталіонъ полку Апшеронскаго и козакѣвъ, подъ доводствомъ Јенерала-Мајора *Фези*.

Роміо straty, јакѣ еи ѣупiezcy на вщѣвсѣхъ поñešli пунктахъ, kilka razy ponawiali ataki, до sameу nocу trwające, przy cѣмъ niejednokrotnie завѣзѣывала сѣ рзѣзъ okropna, зъ тѣмъ вщѣвсѣмъ utrzymались сѣ przy пьрвѣеу позыциу.

Рознавшы зъ порусзѣнъ nieprzyjacielskich, że Tawlincy за надеысѣемъ dnia nastѣпного маю заміаръ одновѣе bitwę, и же, otrzymawszy posiўki, nie tylko obeydzѣ, ale и окрѣжѣе насъ mogѣ, Јенерал-Мајоръ *Фези* postanowiў, opuścivшы лѣве skrzydło szyку бойowego на мѣысцу, шрѣдкѣмъ и правѣмъ skrzydłѣмъ uczynić poruszenie, в целу заняцѣа позыциу вѣеуы сѣieñnioneу.

Рорусzenie то розпочѣло сѣ за надеысѣемъ nocу; spostrzѣгшы то Tawlincy, znowu odnowili swe uderzenia, и не прѣstawали ихъ powtarzać до rana. Але wytrwaўoщю полковъ Апшеронскаго и Курынскаго, јакѣ теў skuteczny ogień артиллерѣи niweczyли вщѣвсѣ ataki гóрали: за каждымъ razem зъ bagnetem в рѣку, rzucającы сѣ на дѣла Tawlincy, byўы odpierani bagnetaми strzelcѣвъ. Deszcz ulewny, wѣwczas padającы, nie dozwalaў strzelacъ zъ karabinѣвъ, и даў мѣысце okrѣтнеу rzezi osobisteу.

Наконецъ 16-го Сzerwca, около полудня, ukazañie сѣ wezwаного przezъ Јенерал-Мајора *Фези* Подпóткѣвника *Берзула*, котры przybyў od мосту Нызрыньскаго, zmusило Tawlincѣвъ zreyterowacъ сѣ за Асзилтоу до мосту Игалиñскаго, zкѣдъ rozeszли сѣ по своихъ аулахъ.

Znuўenie войскъ нашихъ, walczącыхъ wsrѣдъ ulewного deszczу вѣеуы 24 godzin, niedozwoliўо sѣicacъ licznego nieprzyjaciela; woysko наше rozlѣжѣло сѣ obozem в близкощю Асзилты.

Strata наша we вщѣвсѣхъ rozprawachъ тѣ засѣлыхъ, wyrażона jest в wiadomoщiachъ и listachъ именныхъ, тѣ заўаչающахъ сѣ.

Роміо то, же Tawlincy, подлѣгъ zwyczaju музульманскаго, по чѣсѣи uniešli зъ собою сѣла zabityхъ и ранѣныхъ, поле једнакъ bitwy dnia 16 Сzerwca usѣane byўо trupami неprzyjaciѣѣвъ.

Подлѣгъ заswіадченія Јенерал-Мајора *Фези*, в о-статнеу bitwѣ вщѣгóлнеу odznaczѣли сѣ свою горливощю и немордованѣмъ usїlowаніемъ полку Курынскаго, а надъ инныхъ Капитанъ *Kolodko*; 20-й бригады артиллерѣи Чорѣжѣ *Безпатовъ* и Adjutantци Јенерал-Мајора

Адъютантъ Генераль-Маіора *Фези*: Штабсъ-Капитанъ *Кwiatkowski* и Прапорщикъ *Бибиковъ*.

О чемъ, для доведенія до Высочайшаго Государя Императора свѣдѣнія, имѣю честь сообщить Вашему Сіятельству.

ИМЯННОЙ СПИСОКЪ

раненымъ и коншуженымъ Гг. Офицерамъ дѣйствующаго отряда въ Дагестанѣ.

Ранены:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Подпоручикъ Викентій *Кольшико*.

Пѣхотнаго Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго полка Подпоручикъ Осипъ *Нацваловъ*.

Коншужены:

Прикомандированные къ Семейному Кизлярскому полку:

Подпоручикъ Макарь *Мартусъ*.

Заурядъ Хорунжій Макарь *Касабрюховъ*.

ВЪ ДОМОСТЬ

о убитыхъ, раненыхъ и коншуженныхъ нижнихъ воинскихъ чинахъ.

УБИТО. РАНЕНО. КОНТ.

	рядовыхъ.	унп.-офиц.	рядовыхъ.	рядовыхъ.
Апшеронскаго Пѣхотнаго полка	2	—	7	1
Куринаго егерскаго полка	2	—	—	—
Пѣхотнаго Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго полка	4	1	2	—
Итого	8	1	9	1

ИМЯННОЙ СПИСОКЪ

убитыхъ, раненыхъ и коншуженныхъ Гг. Офицерамъ дѣйствующаго отряда въ Дагестанѣ.

Юня 16-го дня 1837 года.

Убиты:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка Прапорщикъ Петръ *Пиршецкій*.

Ранены:

Штабсъ-Капитанъ Яковъ *Ермолаевъ*.

Поручикъ Григорій *Трофимовъ*.

20-й артиллерійской бригады легкой N. 8-го батареи

Прапорщикъ Гаврило *Безпаловъ*.

Коншужены:

Апшеронскаго Пѣхотнаго полка:

Капитанъ Оома *Костырко*.

Штабсъ-Капитанъ Яковъ *Лысенко*.

Поручикъ Григорій *Безрукій*.

ВЪ ДОМОСТЬ

о убитыхъ, раненыхъ и коншуженныхъ нижнихъ воинскихъ чинахъ и лошадяхъ.

УБИТО. РАНЕНО. КОНТ.

	УБИТО.					РАНЕНО.					КОНТ.	
	унп.-офиц.	музыкант.	рядовыхъ.	неспроев.	лошадей.	унп.-офиц.	музыкант.	рядовыхъ.	лошадей.	унп.-офиц.	рядовыхъ.	
Полковъ:												
Апшеронскаго	1	1	8	1	—	4	—	55	—	7	19	
Пѣхот. Кн. Варшав.	—	—	6	—	—	1	14	—	—	—	1	
Гр. Паск.-Эриван.	—	—	—	—	—	4	—	28	—	—	3	
Куринаго	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
Казач. полк.:												
Моздокскаго	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
Сем. Кизляр.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
Донск.												
N. 12-го	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—	
— 30-го	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Артиллерія:												
19-й Арш. бриг. рез.	—	—	—	—	2	—	—	4	2	—	—	
N. 2-го батареи	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20-й Артил. бригады легкой N. 8-го бат.	—	—	3	—	5	—	—	2	—	—	—	
Кон. Арш. казач. N. 6-го роты	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	
Итого	3	1	27	1	18	8	1	84	5	7	23	

Подлинныя подписалъ: Генераль-Маіоръ *Фези*.
(Русскій Инвалидъ.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 6-го Октября.

Въ Бордо отправлено повелѣніе по телеграфу, чтобы приостановить выдачу полугодовыхъ отпусковъ Офицерамъ, унтеръ-офицерамъ и солдатамъ. По этому случаю распространилась молва, что Правительство думаетъ о посредничествѣ въ Испаніи.

— По извѣстіямъ изъ Туниса, тамъ опасались на счетъ жизни Адмирала *Галлоа*, хотя впрочемъ чувствуетъ онъ себя лучше, однако не столько, чтобы могъ остаться при командѣ. Неизвѣстно еще, кто вмѣсто его приметъ начальство морской пристани на Востоку.

— Журналъ морской и колоній увѣдомляетъ о пись-

Fezi: Sztabs Kapitan *Kwiatkowski* i Chorąży *Bibikow*.

O czém, dla doprowadzenia do Naywyższej Najjaśniejszego Pana wiadomości, mam honor Jaśnie Wielmożnemu Panu donosić.

LISTA IMIENNA

ranionych i kontuzją dotkniętych PP. Oficerów działającego oddziału w Dagestanie.

Ranieni:

Podporucznik Apserońskiego półku pieszego Wincenty *Kotyszko*.

Podporucznik półku Xięcia Warszawskiego Hrabi *Paskiewiczza Erywańskiego Józef Nacwałow*.

Skontuzjowani:

Przykomenderowani do siemieynego półku Kizlarskiego:

Podporucznik *Makary Martus*.

Chorąży *Makary Kasabriuchow*.

WIADOMOŚĆ

o zabitych, ranionych i skontuzjowanych rang niższych.

ZAB. RAN. SKON.

	Szeregow.	Podoficer.	Szeregow.	Szeregow.
Apserońskiego półku piechoty	2	—	7	1
Kuryńskiego półku strzelców	2	—	—	—
Półku piechoty Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabi <i>Paskiewiczza Erywańskiego</i>	4	1	2	—
W ogóle	8	1	9	1

LISTA IMIENNA

zabitych, ranionych i skontuzjowanych PP. Oficerów oddziału działającego w Dagestanie.

Dnia 16 Czerwca 1837 roku.

Zabity:

Apserońskiego półku piechoty Chorąży *Piotr Pirszecki*.

Ranieni:

Sztabs-Kapitan *Jakob Jermotajew*.

Porucznik *Grzegorz Trofimow*.

Chorąży 20-ey brigady Artylleryi lekkiej N. 8-ego bateryi *Gabryel Bezpiałow*.

Skontuzjowani:

Apserońskiego półku pieszego:

Kapitan *Tomasz Kostyrko*.

Sztabs-Kapitan *Jakob Lysienko*.

Porucznik *Grzegorz Bezrukij*.

WIADOMOŚĆ

o zabitych, ranionych i skontuzjowanych rang niższych i koniach

ZABITO. RANIONO. SKON.

	ZABITO.					RANIONO.				SKON.	
	Podoficer.	Muzykan.	Szeregow.	Nieszereg.	Koni	Podoficer.	Muzykan.	Szeregow.	Koni	Podoficer.	Szeregow.
Półkow:											
Apserońskiego	1	1	8	1	—	4	—	55	—	7	19
Piech. Xięcia Warsz.	—	—	6	—	—	1	14	—	—	—	1
Hr. Pask.-Erywań.	—	—	—	—	—	4	—	28	—	—	3
Kuryńskiego	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Kozack. półk.:											
Mozdokskiego	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Sem. Kizlar.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Dońskiego											
N. 12-go	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—
— 30-go	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Artylleryi:											
19 bryg. rez. Art.	—	—	—	—	2	—	—	4	2	—	—
N. 2-go bateryi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Artyl. brigady lekkiej N. 8 bat.	—	—	3	—	5	—	—	2	—	—	—
Kon. Art. kozac. N. 6-go roty	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
W ogóle	5	1	27	1	18	8	1	84	5	7	23

Autentyki podpisal: Jenerał-Major *Fezi*.
(*Ruski Inwalid.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryż, dnia 6 Października.

Do Bordeaux posłano przez telegraf rozkaz, ażeby wstrzymano się zupełnie z dawaniem urlopów półrocznych oficerom, podoficerom i żołnierzom. To stało się powodem do pogłoski, że Rząd myśli o interwencji w Hiszpanii.

— Podług doniesień z Tunetu, obawiano się tam o życie Admirała *Gallois*; jest on wprawdzie zdrowszy, nie tyle jednak, ażeby mógł przy dowództwie zostać. Nie wiadomo jeszcze, komu będzie przeznaczony na jego miejscu stanowisko morskie na Wschodzie.

— Dziennik marynarki i osad, donosi o piśmie Ame-

мъ Американскаго Капитана по прозванію *Мореля*, сообщившаго Географическому обществу объ отысканіи во время плаванія по Южному морю, двоихъ дѣтей корабельнаго цирюльника изъ экспедиціи Капитана *Лапейруза*. Морской Министръ, требовалъ по сему дѣлу, подробнѣйшихъ объясненій.

— Проживающіе въ Бордо Испанцы и между прочими Генералъ *Кордова* и Г. *Алкала Галиано*, исполнили присягу на уложеніе 1837; кажется что они это сдѣлали, для того, чтобы при новыхъ выборахъ, пріобрѣсть мѣсто въ Кортесахъ.

— Изъ Тулона отъ 30 Сентября, увѣдомляютъ о прибытіи туда Прусскихъ Офицеровъ Маіора *Виллизенъ* и Капитана *Эльрихса*, которые по дозволенію своего Правительства отправляются въ Алжиръ, для участія въ Константинопольской экспедиціи.

— Нѣкоторые журналы дѣлаютъ замѣчаніе, что если такъ какъ увѣдомлено, *Кабрера* старается перейти въ Кантавіеха (онъ уже туда прибылъ), то это служить доказательствомъ весьма важнаго обстоятельства, что Генералу *Ораа* удалось отсѣчь его отъ *Донъ-Карлоса*.

— По донесеніямъ изъ Сарагоссы, дѣло *Донъ-Карлоса* можно уже почитать потеряннымъ, потому что все его войско а особливо Наварцы, находятся въ совершенномъ разстройствѣ.

7-го Октября.

Король принималъ вчера въ Ст. Клу *Мустафу Ресидъ-Бей Эффендія*, прежняго Турецкаго Посланника въ Парижъ (который теперь ѣдетъ изъ Лондона, чтобы въ Константинополь принять Министерство Внутреннихъ Дѣлъ) и *Мугаммеда Нури-Эффенди*, теперешняго Турецкаго Посланника въ Парижъ. Въ свѣтъ обонихъ Посланниковъ находились *Тевфикъ-Бей*, Полковникъ Султанской гвардіи, *Бекиръ-Бей*, Полковникъ инженернаго корпуса *Мугаммедъ Надидъ Эффенди*, Секретарь Турецкаго посольства въ Лондонъ и Г. *Музурасъ*, переводчикъ при томъ же посольствѣ.

— Короля и Королеву Белгійскихъ 10-го ч. ожидаютъ въ Ст. Клу и они какъ слышно, пробудутъ во Франціи до окончанія брачныхъ торжествъ.

— Предложеніе *Journal du Commerce*, будто экспедиція въ Константинополь воспользуется уже будущей весной оказывается неосновательнымъ. Именно, Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую тел. депешу изъ Тулона отъ 5 Октября 9½ часовъ. (Изъ лагеря при Меджезъ-Гамаръ). Генералъ *Дамрмонъ* къ Военному Министру: Армія подвигается. Первая бригада подъ командою Генерала *Трецеля* сегодня переходитъ чрезъ Раць-ель-Аква. Осталая часть войска послѣдуетъ завтра. Погода прекрасная. *Монитеръ* сверхъ того доноситъ: 4-го Октября 500 чел. перваго баталіона 61-го линейнаго пѣхотнаго полка на *Phare* изъ Цетты отправлено въ Бону; 5-го ч. въ 7 часовъ утра послѣдовало за ними еще 500 чел. того же полка на *Chimere* а остатокъ отплыветъ въ тотъ же день на *Tartare*. Эти три парохода 8-го ч. с. м. прибудутъ въ Бону.

— Палата Перовъ состоитъ теперь изъ 326 членовъ. Изъ нихъ 149 назначены прежнимъ Правительствомъ и 177 теперешнимъ. Наполеоновская Палата Перовъ состояла изъ 116 членовъ; изъ нихъ 59 и теперь еще засѣдаютъ въ Палатѣ, 43 умерло и 14 живы, но не засѣдаютъ въ Палатѣ, именно Кардиналь *Фешъ*, Принцы *Иосифъ*, *Людвикъ*, *Лукіанъ* и *Геронимъ Бонапарте*, Генералы *Бертранъ*, *Камбронъ*, *Клари*, Маршалъ *Клозель*, Графъ *Форбинъ Жансонъ*, Герцогъ *Гаetskій*, Маркизь *Мармье*, Герцогъ *Падуйскій* и Графъ *Тибодо*.

— Въ Министерствѣ иностранныхъ дѣлъ говорили много о переговорахъ съ Бразилією для распространенія, уже существующаго торговаго договора между обими землями.

— Исчислено, что Правительство съ 1793 года получило подати съ игорныхъ домовъ 460 милліон. фр.

— Парижъ можетъ потерпѣть недостатокъ въ каменномъ углѣ не смотря на многіе новые горные промыслы, которые съ нѣкотораго времени во всѣхъ предѣлахъ Королевства начинаютъ истощаться. Въ Белгійи цѣна на уголь непомерно возвысилась и Правительство, говорятъ, теперь выписываетъ множество кораблей съ углемъ изъ Великобританіи, чтобы нѣкоторымъ образомъ удовлетворить чрезмѣрному требованію на этотъ сгораемый матеріалъ.

— Пароходъ *Этна* прибылъ на дняхъ въ Марсель возвращаясь отъ Испанскихъ береговъ, гдѣ простоялъ нѣсколько мѣсяцовъ, такъ какъ былъ употребленъ для укладки Испанскихъ картинъ, которыя покупалъ Баронъ *Тайлоръ* въ тамошнемъ краѣ для Французскаго музея. Картины эти отправлены уже изъ Марселя въ Парижъ.

рыкаñскаго Капитана назвискіемъ *Morell*, который завядомилъ Товарищество Географичное, о wynalezіenіu podczas żeglugi na morzu Południowém двоюга дзечи chirurga okrętowego z wyprawy Kapitana *Lapeyrouse*. Minister marynarki zażądał o tej rzeczy jak naydokładniejszychъ szczegółów.

— Бавіацы въ Bordeaux Hiszpani, a między innemi Jenerał *Cordova* i P. *Alcala Galiano*, wykonali przysięgę na ustawę 1837 roku; zdaje się, iż to uczynili dla tego, ażeby przy nowychъ wyborachъ, pozyskać miejsce w Kortezachъ.

— Donoszą z Tulonu pod d. 30 Września, o przybyciu tamże Pruskichъ oficerów Majora *Willisen* i Kapitana *Oelrichs*, którzy, za pozwoleniemъ Rządu swego, udają się do Algieru, aby mieć udziałъ w wyprawie przeciwъ Konstantynie.

— Niektóre dzienniki czynią uwagę, iż jeżeli takъ, jakъ jest doniesiono, że *Cabrera* stara się dostać do Cantavieja, (już tamъ przybył); jest to dowodemъ bardzo ważnej okoliczności, że Jenerałowi *Oraa* udało się odciąć go od *Don Carlosa*.

— Podługъ doniesień z Saragossy, sprawę *Don Carlosa* można już uważać za straconą; ponieważ całe wojsko jego, a szczególniej Nawarczycy, znajdują się w zupełnymъ rozsprzężeniu.

Dnia 7.

Król przyjmowałъ wczora w St. Cloud *Mustafę-Reszyd-Bey-Effendego*, dawniejszego Posła Turckiego w Paryżu, który wraca z Londynu do Stambułu, dla objęcia urzędu Ministra spraw wewnętrznychъ, tudzież *Muhammeda-Nuri-Effendego*, teraźniejszego Posła w Paryżu. W orszaku obu Posłów, znajdowali się *Tewfik-Bey*, Półkow. gward. Sułtañ., *Bekir-Bey*, Półkow. korp. inżynier., *Muhammed-Nadin-Effendi*, Sekretarz Turc. Posel. w Londynie i P. *Musuras*, tłumacz przy témże poselstwie.

— Króla i Królowey Belgijskichъ d. 10 t. m. oczekują w St. Cloud, i słyszącъ, że zabawią we Francyi do ukoñczenia się uroczystości zaślubinъ.

— Wiadomość udzielona przez *Journal du Commerce*, że wyprawa do Konstantyny nastąpić ma dopiero na przyszłą wiosnę, okazała się fałszywą. Rząd ogłosił dziś następującą depezę telegraficzną z Tulonu, daty 5-go Października o godz. pół do 10-tej wieczoremъ. (Z obozu pod Medjez-Hamar, 1-go Października). Jenerał *Damrémont* do Ministra wojny: Wojsko wyrusza właśnie. Pierwsza brygada pod dowództwemъ Jenerała *Trezel*, udaje się przez Raz-el-Akba; reszta wojska wyudzie jutro. Czas jest piękny. *Monitor* donosi prócz tego: Dnia 4 Października wysłano 500 ludzi z 61-go półku piechoty na statku *Phare* z Cette do Bony; dnia 5 o godz. 7 rano, popłynie drugie 500 na statku *Chimère*, a reszta tegoż samego dnia, na statku *Tartare*. Powyższe trzy statki parowe, staną dnia 8 w Bonie.

— Izba Parów składa się teraz ze 326 członków. Z tychъ 149 mianował Rząd dawniejszy, a 177 teraźniejszy. Napoleonowska Izba Parów składała się ze 116-tu członków; 59-ciu z nichъ i teraz jeszcze zasiada w Izbie, 43 umarło już od tego czasu, a 14 żyją jeszcze, nie zasiadając w Izbie, mianowicie: Kardynał *Fesch*, Xiążęta *Józef*, *Ludwik*, *Lucyan* i *Hieronim Buonapartowie*, Jenerałowie: *Bertrand*, *Cambronne*, *Clary*; Marszałek *Clauzel*, Hrabia *Forbin-Janson*, Xiążę *Gaëta*, Margrabia *Marmier*, Xiążę *Padua* i Hrabia *Thibeaudeau*.

— W Ministerjumъ spraw zewnętrznychъ wiele mówią o układzie z Brazylią, mającymъ na celu rozpostrzenienie już istnącego między obudwoma krajami traktatu handlowego.

— Wyliczono, że Rząd od roku 1793 z podatków od domu gier, otrzymał 460 millionów fr. dochodu.

— Paryżowi zagraża niedostatekъ węgla ziemnychъ, pomimo wielu nowychъ kopalni, które od niejakiego czasu na wszystkichъ punktachъ Królestwa zaczynają się wyczerpywać. W Belgii cena węgla wysoko się już podniosła, i słyszącъ, że Rząd zamówiłъ teraz wielką liczbę okrętówъ z węglami z Anglii, ażeby niejakimъ sposobemъ zaradzić wielkimъ potrzebomъ tego palnego materiału.

— Statek parowy *Aetna*, zawinął w tychъ dniachъ w Marsylii z powrotemъ od brzegówъ Hiszpanii, gdzie bawił przez kilka miesięcy, będącъ użyty do ładowania obrazówъ hiszpañskichъ, które Baronъ *Taylor* dla Francuzkiego Muzeumъ w tymъ kraju skupowałъ. Te obrazy wysłano już z Marsylii do Paryża.

— Телеграфическая депеша изъ Байонны отъ 4-го Октября въ 6½ час. уведомляетъ: „*Эспартеро*, сходно съ его собственными рапортами, находился 24 Сентября, только на 2 часа отъ Алиенца, гдѣ былъ *Донъ-Карлосъ*, у котораго онъ захватилъ изъ арьергарда 50 чел. *Донъ-Карлосъ* во время своего отступленія шелъ по крутымъ горамъ, и переправился чрезъ *Эбро*, чтобы соединиться съ бригадиромъ *Цариатеви*. 27-го ч. находился онъ по ту сторону *Аранды*, *Эспартеро* же въ слѣдъ за нимъ. Начальникъ подвижныхъ *Арагонскихъ* колоннъ *Боннетъ*, преслѣдовалъ Генерала *Морено*, взявъ въ плѣнъ Полковника *Тена* а съ нимъ 50 Карлистовъ и 200 ружьевъ. Остатокъ соединился съ *Кабрерою*, который 27-го ч. уже только съ 2,000 чел. вступилъ въ *Кантавіеху*. *Ораа* находился въ *Теруэль*. *Герге* продолжаетъ обезпокоивать пограничныя деревни.“

8-го Октября.

Courier уведомляетъ, что Принцу Людовику *Бонапарте* воспрещено входить въ границы Герцогства *Баденскаго*. — Герцогъ *Моденскій* издалъ амнистію для политическихъ преступниковъ, но за то въ *Сардиніи* послѣдовали новые аресты.

— Герцогиня *Орлеанская* узнавъ, что въ *Гаврѣ* находится корабль, на которомъ многія нѣмецкія фамиліи переѣзжаютъ въ Америку, и между ними также бѣдныя беременныя женщины и матери съ грудными младенцами, отправила въ пользу ихъ 400 фр. — Король назначилъ 150 фр. пенсіона для 117-лѣтняго *Антонія Дельпюешъ* въ *Канталъскомъ* департаментѣ; это ветеранъ еще со временъ *Людвика XV*, въ царствованіе коего совершилъ кампанію противу *Ганновера*.

— Правительство объявило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу: „*Байонна* 6-го Октября въ 7½ час. вечера. Въ *Мадридѣ*, когда Министры подали въ отставку, составленъ новый кабинетъ изъ слѣдующихъ особъ: *Бордахи* Статсъ-Секретаремъ; *Баланзатъ* Военнымъ Министромъ; *Хозе Марія Пересъ*, временнымъ Министромъ Финансовъ и *Уллоа* Морскимъ Министромъ. Ни одинъ изъ новыхъ Министровъ не есть членъ *Кортесовъ*. Судя по прежнимъ ихъ поступкамъ, нельзя сомнѣваться, что они будутъ держаться системы прежняго управленія.“

— О военныхъ дѣйствіяхъ въ *Испаніи*, не было сегодня никакихъ извѣстій.

9-го Октября.

Король пригласилъ Генерала Графа *Дона* и *Прусскихъ* Офицеровъ находившихся при маневрахъ въ *Компъенѣ*, для присутствованія при бракосочетаніи Принцессы *Маріи*.

— Вчера Министры нѣсколько часовъ совѣщались у Президента *Совѣта*, слышно, что касательно *Константинской* экспедиціи.

— Изъ *Тулона* получена сегодня слѣдующая телеграфическая депеша: „1 Октября, первыя три бригады, съ Герцогомъ *Немурскимъ* и Генераломъ *Дамремономъ* а также частію артиллеріи и провіантскихъ фургоновъ, переправились чрезъ *Сейбусе*. Осталая часть войска должна была выдти на другой день съ четвертою бригадою. 6-го ч. с. м. надѣются быть подъ стѣнами *Константины*. Состояніе здоровья 12-го полка и города, улучшилось. 2-го ч. прибыло изъ *Марселя* 300 лошадей и 200 артиллеристовъ, что все тотчасъ отправлено въ лагерь.“

— Въ *Пампелонѣ* объявлено распоряженіе, обязывающее каждаго изъ жителей приготовить въ запасъ продовольствія на три мѣсяца; кто не въ состояніи сдѣлать этого, будетъ удаленъ изъ города.

— Следующая телеграфическая депеша получена изъ *Бордо* отъ 7 Октября въ 8 часъ вечера: „Экспедиція, которая частію была удачна, и при которой дѣйствовалъ *Лордъ Джонъ-Гай*, выступила 3 ч. изъ *Санъ-Себастьяна*, чтобы напасть на *Гуетарію*. 4-го ч. она возвратилась съ значительною добычею. Въ *Санъ-Себастьянѣ* говорили, что *Донъ-Карлосъ* возвратился въ *Наварру*. Корпусъ *Санса* оставившій *Кабреру*, чтобы соединиться съ *Донъ-Карлосомъ*, два дня прерывалъ сношенія съ *Мадритомъ*.“ (G. C.)

ВЕЛКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 30-го Сентября.

Здѣшніе журналы уведомляютъ изъ *Лиссабона*, что Королева *Донна Марія* подъ предлогомъ болѣзни, отказала въ принятіи депутатовъ, прибывшихъ съ поздравленіемъ победы одержанной Генераломъ *Дасъ Антосомъ*; Король принялъ Депутатовъ но не далъ имъ отвѣта. Возвратясь потомъ къ Королеву, когда она узнала отъ него, что *Сальданга* и *Терсеира* должны удалиться изъ края, весьма жалела о ихъ судьбѣ и сѣтовала, что лишается самыхъ

— Depesza telegraficzna z *Bayonny*, daty 4 Października o godz. w pół do 7: „*Espartero* d. 24 Września, podług własnych jego raportów znajdował się, o dwie tylko godziny drogi od *Alienza*, gdzie był właśnie *Don Carlos*, któremu zabrał 50 ludzi z tylnęj jego straży. *Don Carlos* uchodził w swym odwróceniu przez strumie wzgórz a przeprawił się właśnie przez *Ebro* dla połączenia się z brygadą *Zariateguy*. Dnia 27 znajdował się on z tamtej strony *Arauda*, *Espartero* zaś tuż za nim. Dowódca ruchomych kolumn *arra-gońskich*, *Bonnet*, ścigał Jenerała *Moreno*, pomyał w jeństwo Półkownika *Tena*, a z nim 50 *Karolistów* i 200 sztuk broni. Reszta połączyła się z *Kabrera*, który na dniu 27 już tylko z 2,000 ludzi wkroczył do *Cantavieja*. *Oraa* był w *Teruel*. *Guergue* nie przestaje niepokoić wiosek pogranicznych.“

Dnia 8-go.

Courier donosi, że *Xięciu* *Ludwikowi Bonapartemu* wzbroniono przystępu w granice *Xięstwa Badeskiego*. — *Xiąże* *Modeny* udzielił amnestyą dla winowajców politycznych, ale natomiast nowe aresztowania miały miejsce w *Sardynii*.

— Gdy *Xiężna Orleńska* powzięła wiadomość, że w *Hawrze* znajduje się okręt, mający na swym pokładzie rodziny *Niemieckie*, wynoszące się do *Ameryki*, między którymi były także uhogie ciężarne niewiasty i matki z dziećmi u piersi, postąpiła na wsparcie tychże 400 fran. — Król wyznaczył 150 franków pensyi dla 117-letniego *Antoniego Delpuech*, w departamencie *Cantal*, weterana z czasów *Ludwika XV*, za panowania którego, odbywał kampanię przeciwko *Hannoverowi*.

— Rząd ogłosił następującą depeszę telegraficzną: „*Bajonna*, 6-go Października o godz. pół do 8-mey wieczorem. W *Madrycie* w skutek podania się Ministrów do dymissyi, został utworzony nowy gabinet, składający się z następujących osób: *Bardaxi*, Sekretarzem Stanu; *Balanzat*, Ministrem wojny; *Jose Maria Perez*, tymczasowem Ministrem skarbu, a *Ulloa* Ministrem marynarki. Żaden z nowych Ministrów nie jest członkiem *Kortezów*. Sądząc z dawniejszego ich zachowania się, nie można wątpić, że utrzymany będzie systemat poprzedniej administracyi.“

— O działaniach wojennych w *Hiszpanii*, nie było dziś żadnego doniesienia.

Dnia 9.

Król zaprosił Jenerała *Hrabiego Dohna* i tych oficerów *Pruskich*, którzy się znajdowali na rewii pod *Compiègne*, ażeby byli obecni na zaślubieniu Królowny *Maryi*.

— Wczora naradzali się Ministrowie przez kilka godzin u Prezesa *Rady Ministrów*, słysząc, że wyjącznie względem wyprawy *Konstantyjskiej*.

— Z *Tulonu* otrzymano dziś następującą depeszę telegraficzną: „Dnia 1 Października przeprawiły się przez *Seybouse*, pierwsze trzy brygady z *Xięciem Némours* i Jenerałem *Damremont*, oraz częścią artylleryi i wozów prowiantowych. Reszta wojska miała wyruszyć nazajutrz z czwartą brygadą. Spodziewają się być dnia 6 b. m. pod murami *Konstantyny*. Stan zdrowia 12-go półku i miasta, polepszył się widocznie. Dnia 2 przybyło z *Marsylii* 300 koni i 200 artylleryzystów, co wszystko odesłano zaraz do obozu.“

— W *Pampelonie* ogłoszono rozporządzenie, obowiązujące kaждаго z mieszkańców, opatrzyć się w żywność na trzy miesiące; kto by nie był w możności tego uczynić, będzie wyprawiony z miasta.

— Depesza telegr. otrzymana z *Bordeaux* daty 7 Października, o godz. 8 wiecz.: „Wyprawa, która powiodła się w części, a przy której był czynny *Lord John Hay*, wyruszyła dnia 3 z *San-Sebastian* dla napadnięcia na *Guetaria*. Dnia 4 powróciła ze znaczną bardzo zdobyczą. W *San-Sebastian* mówiono, że *Don Carlos* wrócił się do *Nawarry*. Korpus *Sanza*, który opuścił *Cabrera* dla połączenia się z *Don Carlosem*, przerywał przez dwa dni związek z *Madrytem*.“ (G. C.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 30-go Września.

Dzienniki tutejsze donoszą z *Lisbony*, że Królowa *Donna Marya* wymówiła się, pod pozorem słabości, od przyjęcia deputacyi, która przybyła do powinszowania zwycięstwa, odniesionego przez Jenerała *das Antas*. Król przyjął deputacyą, ale nie dał jej żadney odpowiedzi. Gdy potem wrócił do Królowey, a ta dowiedziała się od niego, że *Saldanha* i *Terceira* muszą oddalić się z kraju, ubolewała mocno nad ich losem i utyskiwała, że najlepszych przyjaciół pozba-

лучшихъ друзей: однако спустя полчаса, опять возвратилась къ лучшему образу мыслей. Между тѣмъ совершенно съ инымъ расположеніемъ приняла эту новость ея супругъ и вдовствующая Герцогиня Браганцака, которая какъ слышно, намѣрена вскорѣ выѣхать въ Германію. Супругъ Королевы, котораго представляють весьма гордымъ, пересталъ прогуливать верхомъ по городу. — *Standard* сообщаетъ, что изъ Лиссабона получена депеша по телег. съ извѣстіемъ, что Королева *Донна Марія* сильно заболѣла, а *Сальданга* разстрѣляна.

— Въ письмахъ изъ Истамбула отъ 13-го числа п. м. жалуются на удаленіе отъ должности *Пертевъ-Паши* и возвращеніе въ Министерствѣ *Акифъ-Паши*, коего образъ мыслей называютъ Анти-англійскимъ.

— Въ Мексикѣ объявленъ мирный договоръ заключенный между Мексикою и Испаніею. Статья первая, содержащая признаніе республики, слѣдующая: „Ея В. Королева Правитель. Испанская именемъ августѣйшей дочери *Исабеллы II*, признаетъ Мексиканскую республику, состоящую изъ областей и мѣстъ, изъясненныхъ во внутреннемъ законѣ, народомъ независимымъ. Ея Кор. Велич., отрѣкается сама, а также за своихъ потомковъ и наследниковъ, отъ всякаго права на управленіе, собственность и землю областей и мѣстъ составляющихъ республику.“

— Вчерашня придворная газета объявила наименованіе Генерала Сиръ Жоржа Томаса *Напьера*, Губернаторомъ Мыса Доброй Надежды, а также главнымъ начальникомъ находящагося тамъ войска. (G. C.)
6-го Октября.

При въездѣ Королевы въ Брейтонъ, тамъ говорятъ было собрано 120,000 особъ. За 8 дней все почтовые экипажи изъ Лондона въ Брейтонъ, взяты вперёдъ; многія Дамы выѣхали за 130 англ. миль. Третьяго дня послѣ объѣда Королева въ сопровожденіи своей августѣйшей родительницы выѣхала изъ Виндзора и продолжала путь при радостныхъ кликахъ народа по всей дорогѣ до триумфальныхъ воротъ. При въездѣ въ Брейтонъ устроены триумфальныя ворота въ 30 ф. вышины и 35 ф. ширины, и все они были украшены разноцвѣтными георгинами; подъ ними развѣвалось Королевское знамя 60 ф. вышины. Въ амфитеатрѣ былъ великолѣпный четырехугольникъ 300 футовъ въ объемъ, украшенный символами изъ георгина и неувядаемой зелени. Въ четвероугольникѣ находилась платформа съ тремя рядами галлерей для помѣщенія, стоя и сядя, 2,500 особъ, за входъ плата была 2 шил. 6 пс. до 2 шил. — Прибытіе Королевы ознаменовано салютомъ, при чемъ провозглашено единоголосное ура! Ея Велич. казалась въ добромъ расположеніи, раскланивалась вездѣ привѣтливо, но рано возвратилась во дворецъ.

— Чрезвычайный Посолъ Императора Австрійскаго, Князь *Лихтенштейнъ* 3 ч. поплылъ въ Кале.

— Журналы Торіевъ упрекають Лорда Намѣстника Ирландіи, что онъ намѣренъ нанести ужасный ударъ протестантскимъ земскимъ владѣльцамъ и наследственнымъ тамъ гражданамъ, именно дополненіемъ ревизіи, или очищеніемъ списка мирныхъ судей, на что онъ имѣетъ право при перемѣнѣ царствующей особы.

— Въ продолженіи недѣли отъ 25 до 29 Сентября въ Лондонъ привезено 23,313 квартеровъ иноземной пшеницы, 4,515 квартеровъ иноземнаго овса и 2,877 бочекъ иноземной муки. (A.P.S.Z.)

Г Е Р М А Н І Я.

Франкфуртъ на М., 12-го Октября.

Ничего еще съ точностію не знаемъ на счетъ пребыванія въ здѣшнемъ городѣ Австрійско-Прусскаго гарнизона, кажется однако, что онъ еще останется на нѣсколько времени, потому что издано распоряженіе на счетъ починки казармъ и другихъ военныхъ строеній. Слышно между тѣмъ, что гарнизонъ этотъ уменьшенъ будетъ до 800 чел.

— Говорятъ, что союзное собраніе, совершить еще нѣсколько засѣданій; въ половинѣ будущаго мѣсяца наступитъ осенній вакаціи.

— Изъ Арненберга въ Швейцаріи уведомляютъ о кончинѣ бывшей Королевы *Гортенсіи*, случившейся послѣ долгой и мучительной болѣзни, 8-го ч. с. м. (G. C.)

И Т А Л І Я.

Неаполь, 18-го Сентября.

Изданный вчера внезапно приказъ флоту, чтобы въ Мессину тотчасъ отплылъ фрегатъ, вооруженіемъ коего занимались два дня, а также вступленіе на два парохода войска, нагрузка оружіемъ, амуниции и проч., были причинами къ самымъ разнообразнымъ слухамъ по городу. Слышно, что въ Мессинѣ

застае; атоли в поѣздѣ потѣмъ, была знову якъ налпсзешей мысли. Іпачезей wszakże przyjął tę wiadomość jey małżonek, podobnie i owdowiata Xiężna *Braganzy*, która, jak słychać, postanowiła teraz wyjechać wkrótce do Niemiec. Małżonek Królowej, którego za bardzo dumnego wystawiają, zaprzestał teraz swych przejażdżek konnych po mieście. — *Standard* pisze, że nadeszła z Lisbony depesza telegraficzna, z wiadomością, iż Królowa *Donna Marya* mocno zachorowała, a *Saldanha* został rozstrzelany.

— Listy ze Stambuła daty 13 z. m. ubolewają z powodu usunięcia z urzędu *Pertew-Baszy*, a powrotu do Ministerjum *Akif-Baszy*, którego sposób myślenia antiangielskim nazywają.

— W Meksyku ogłoszony został traktat pokoju, zawarty między Meksykiem a Hiszpanią. Artykuł pierwszy, stanowiący uznanie Rzeczypospolitej, jest taki: „N. Królowa Regentka Hiszpańska, w imieniu Najjaśniejszej swej córki *Izabelli II*, uznaje Rzeczpospolitą Meksykańską, składającą się ze stanów i krajów, w prawie krajowym wyszczególnionych, za naród udzielny. N. Królowa Jmć rzeka się sama, jako też za swych potomków i następców, wszelkiego prawa do rządu, własności i ziemi stanów, oraz krajów, Rzeczpospolitą składających.“

— Wczorajsza gazeta dworska, ogłosiła mianowanie Jenerała Sir George Thomas *Napier*, Gubernatorem na Przylądku Dobrey-Nadziei, oraz głównym dowódcą znajdującego się tam wojska. (G. C.)
6-go Października.

Podczas wjazdu Królowej do Brighton, miało być tam zgromadzonych 120,000 ludzi. Od tygodnia wszystkie powozy pocztowe z Londynu do Brighton naprzód zamówione były; wiele dam wyjechało o 130 mil angielskich. Zawczora o godz. 5 po południu, Królowa w towarzystwie dostojnej swej matki opuściła Windsor, i wśród głośniejszych okrzyków ludu po całej drodze, przyjechała pod bramę tryumfalną. Przy wjeździe do Brighton, była urządzona brama tryumfalna, 30 stop wysoka i 35 szeroka, która całkiem ozdobiona była różnobarwnymi georginami; nad nią powiewała chorągiew Królewska 60 stop wysoka. W amfiteatrze był urządzony spaniały czworokąt, 300 stop objętości, wszędzie ozdobiony symbolami z georgin i barwinku. W czworokącie znajdowało się rusztowanie z trzema rzędami galeryi do siedzenia i stania dla 2,500 osób, za co od wejścia płacono po 2 szyl. 6 pen. do 10 szyl. Przybycie Królowej oznajmione było salwą, po czem wszyscy zamieniło się w okrzyk hurra! Królowa wyglądała bardzo dobrze, i wszystkich uprzejmie witała, lecz wczesnie powróciła do pałacu.

— Poseł nadzwyczajny Cesarza Austriackiego Xiążę *Lichtenstein*, d. 3 wyptął do Calais.

— Dzienniki Torysowskie zarzucają Lordowi Namieśnikowi Irlandyi, iż zamierza wykonać cios straszliwy dla protestantskich właścicieli ziemskich i dla szlachty dziedzicznej tamże, a to przez dopełnienie rewizyi, czyli oczyszczenie listy sędziów pokoju, do czego służy mu prawo z powodu nastąpiącej zmiany w osobie panującej.

— W tygodniu od 23 do 29 Września wprowadzono do Londynu 23,313 kwarterow pszenicy zagranicznej, 4,515 kwarterow zagranicznej owsa i 2,877 beczek zagranicznej mąki. (A.P.S.Z.)

N I E M S K I.

Frankfort nad Menem, 12 Października.

Nie wiemy jeszcze nic pewnego względem pobytu w tutejszym mieście Austriacko-Pruskiej załogi, zdaje się atoli, że pozostanie jeszcze na czas dłuższy: wydano bowiem rozporządzenia względem naprawy koszar i innych wojskowych budowli. Słychać wszakże, iż tym razem załoga ta na 800 ludzi zmniejszona zostanie.

— Mówią, że Zgromadzenie Związkowe odhędzie jeszcze kilka tylko posiedzeń; około połowy przyszłego miesiąca nastaną ferie jesienne.

— Donoszą z Arnenbergu w Szwajcaryi, o śmierci b. Królowej *Hortensyi*, nastącej po długiej i boleśnej chorobie w dniu 8 b. m. (G. C.)

W Ł O S N Y.

Neapol, 18-go Września.

Wydany dnia wczorajszego niespodziewany rozkaz do marynarki, ażeby natychmiast wyptnęła do Messyny fregata, nad uzbrojeniem której od dwóch dni pracowano; podobnie i wsiadanie na dwa statki parowe wojska, ładowanie dział, amunicyi i t. p.: były to przyczyny do najrozmaitszych wśród miasta wie-

силь появилась холера, некоторые же говорят, что Правительство отправляет войско против появившихся пиратов на морских водах. Съ безпокойством ожидаютъ здѣсь писемъ изъ Сициліи а особенно изъ Мессины. Письма изъ Катаніи, утверждаютъ, что холера нѣсколько уменьшилась. Войско отъ нея значительно пострадало; первый Швейцарскій полкъ лишился отъ 60 до 70 чел., между которыми нѣсколько Офицеровъ и Подполковникъ. — По последнему холерному бюлетеню, здѣсь не случилось ни одного больного ни смертнаго припадка. Пароходъ изъ Генуи, на которомъ прибылъ сюда новый Сардинскій Посланникъ, выдержалъ 5-дневный карантинъ. (G. C.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 30-го Сентября.

Кортесы въ засѣданіи 26 ч. приняли проектъ, чтобы предложить правительству повременить уступкою для Франціи острова Рей въ Магонскомъ портѣ, для учрежденія тамъ складки угля, а также для сообщенія Кортесамъ бумагъ, касающихся сей уступки.

— Военный Министръ разослалъ циркуляръ ко всемъ командирамъ въ провинціяхъ, чтобы пользоваться перевѣсомъ надъ Карлистами, старались придать образу мыслей въ войскѣ и національной гвардіи, неутомимо дѣйствовать противу непріятеля, не давать ему опомниться, и непринимать ни малѣйшаго роздыха. Въ этомъ циркулярѣ предлагается имъ соблюденіе строгой дисциплины и порядка въ вѣрренныхъ имъ корпусахъ.

— Намѣстникъ Кастиліи обнародовалъ распоряженіе, что каждое мѣстечко или деревня должна защищаться противу непріятельскихъ нападений, если атакующій корпусъ меньше половины жителей угрожаемаго мѣста. Если кто захотѣлъ участвовать въ битвѣ, уплатить пени 200 дукатовъ, а въ случаѣ невозможности уплатить, присужденъ будетъ на галеры на два года. Если кто сражаясь противу Карлистовъ понесетъ потерю, тогда получить вознагражденіе отъ общества, къ которому принадлежитъ, въ каковой складкѣ будутъ участвовать всѣ тѣ, которые наинѣе благопріятствуютъ нынѣшнему порядку дѣлъ.

— Карлистскіе дезертиры утверждаютъ, что послѣднія бѣдствія претерпѣнныя Карлистами, происходятъ отъ несогласія между Кастильскими и Бискайскими Карлистами, изъ коихъ послѣдніе съ завистью смотрѣли на вліяніе *Кабреры* у *Донъ Карлоса*. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ Австрійскомъ Наблюдателѣ напечатано: Пресбургская газета а послѣ ея одна изъ здѣшнихъ, недавно сообщили слѣдующія извѣстія: *Меццофанти* знаменитый Филологъ и членъ корреспондентъ ученаго Венгерскаго общества, теперь въ домѣ ума лишенныхъ въ Неаполѣ. Сумасшествіе его есть слѣдствіемъ чрезвычайнаго умственнаго напряженія и онъ теперь представляетъ собою Вавилонское смѣшеніе, потому что смѣшиваетъ всѣ 32 языка, которыхъ онъ не только понималъ но на которыхъ бѣгло говорилъ и писалъ, такъ что теперь его никто не въ состояніи понимать. — Мы можемъ доставить Пресбургской газетѣ отрадное извѣстіе, что ей ложно было донесено, и что знаменитый *Меццофанти* благополучно и въ добромъ здоровьи находится въ Римѣ, гдѣ онъ теперь живетъ въ Квириналѣ недалеко отъ Папы, который часто съ удовольствіемъ его видитъ. (A. P. S. Z.)

— Въ окрестностяхъ Маинца случилось несчастное и вмѣстѣ странное событіе. Бочарный мастеръ *Лангъ*, умеръ отъ бѣшенства, хотя собака повредившая его вовсе не была бѣшеною, а только чрезвычайно раздраженною.

— Г. *Дюріо* въ Парижѣ изобрѣлъ средство совершеннаго предохраненія отъ вліянія огня, декорацій въ театрѣ. Опыты произведенныя въ присутствіи Префекта Полиціи и многочисленнаго собранія на дворѣ префектуры вполне были удачны. Декораціи, крашенныя на холстѣ, будучи подвергнуты сильному огню, нисколько не повредились, а даже будучи положены на огонь погасали оный. Изобрѣтеніе Г. *Дюріо*, съ равнымъ успѣхомъ можетъ быть примѣнено ко всякимъ тканямъ, и даже къ кисей и флеру. (T. P.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Октября, началась подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сер.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Октября 15 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Бороскій*.

sci. Стычаѣ, że w Messynie pokazała się cholera; niektórzy zaś mówią, że Rząd wysłał siłę zbrojną przeciwko zjawiającym się Korsarzom na wodach naszych. Z lękliwym przecuciem oczekują tu na listy z Sycylii, a szczególniej z Messyny. Otrzymane z Katanii zapewniają, że cholera zmniejszyła się nieco. Wojsko ucierpiało od niej dość znacznie; pierwszy półk Szwaycarów utracił 60 do 70 ludzi, między którymi kilku oficerów i podpułkownika. — Według ostatniego biuletynu cholerycznego, w tutejszym mieście, już od dni kilku nie wydarzyło się ani jedno zachorowanie, ani jeden nawet przypadek śmierci. Statek parowy z Genui, na którym przybył tu właśnie nowy Poseł Sardyński, został 5-dniowej kwarantannie poddany. (G. C.)

HISPANIA.

Мадридъ, 30-го Сентября.

Кортесы przyjęły на posiedzeniu dnia 26 wniossek, ażeby upraszać Rząd o wstrzymanie się z ustąpieniem Francyi wyspy Rey w porcie Mahon, dla założenia tam składu węgla, tudzież o udzielenie Korteżom papierów odstąpienia tego dotyczących.

— Minister wojny rozesał okólnik do wszystkich dowódców po prowincyach, ażeby korzystając z przewagi nad Karolistami otrzymaney, starali się przy panującym usposobieniu umysłowym w wojsku i gwardyi narodowej, postępować jak naczynnicy przeciwko nieprzyjacielowi, nie pozwalali mu najmniejszego spoczynku i żadnego zawieszenia broni nie przyjmowali. W tymże okólniku przypomina im nadto, zachowanie jak najszybszej karności i porządku w powierzonych im korpusach.

— Jeneralny Kapitan Kastylji ogłosił rozporządzenie, że każde miasteczko lub wioska, winna jest bronić się przeciwko napadom nieprzyjacielskim, jeżeli korpus atakujący jest mniejszy od połowy mieszkańców zagrożonego mieysca. Ktoby się wzbraniał mieć udział w walce, zapłaci kary 200 dukatów, a w razie niemożności zapłacenia, wysiedzi dwa lata na galerach. Ktokolwiek z powodu podniesienia broni przeciwko Karolistom byłby narażony na stratę, będzie za to wynagrodzony przez ogół gminy, do której należy, do czego przykładać się szczególniej będą obowiązani ci wszyscy, którzy teraźniejszemu porządkowi rzeczy są najmniej przychylni.

— Zbiegowie Karolistowscy zapewniają, że ostatnie klęski, poniesione przez Karolistów, biorą swój początek w rozdwojeniu, zaszłém pomiędzy Kastyljskimi a Biskajskimi Karolistami, z których ostatni zawiśnięm okiem spoglądali na wpływ *Cabrery* u *Don Carlosa*. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Dostrzegacz Austriacki donosi: „Gazeta Presburska, a za nią jeden z tutejszych dzienników udzieliły nie dawno następującą wiadomość: „*Mezzofanti*, jeden ze sławniejszych filologów i czynny członek towarzystwa uczonego Węgierskiego, znajduje się teraz w domu obłąkanych w Neapolu. Pomieszenie jego jest skutkiem nadzwyczajnego wysilenia jego umysłu, i teraźniejszy stan jego jest babilońskim chaosem języków: gdyż 32 języki, które on nie tylko rozumie, lecz nawet niemi płynnie rozmawia i pisze, tak mocno z sobą pomieszają, iż w obecnym stanie od nikogo zrozumianym być nie może.” — Możemy dać gazecie Presburskiej zaspakajające zapewnienie, iż ona źle jest zawiadomiona, i że sławny *Mezzofanti* zupełnie zdrowy znajduje się w Rzymie, gdzie mieszka teraz w Quirinale, w bliskości Oycy Świętego, który go chętnie i często widuje.” (A. P. S. Z.)

— W okolicach Moguncyi zdarzył się nieszczęśliwy i razem dziwny przypadek. Bendaarz *Lang* umarł ze wściekliczny, lubo pies, który go pokąsał, nie był wściekły, tylko nadzwyczaj rozdrażniony.

— P. *Durios*, w Paryżu, wynalazł sposób zupełnego zabezpieczenia dekoracyi teatralnych od działania ognia. Doświadczenia dokonane w obecności Prefekta policyi i liczego zgromadzenia, na dziedzińcu Prefektury, naylepiej się powiodły. Dekoracye, na płótnie malowane, wystawione na mocny ogień, bynajmniej nie zostały uszkodzone; owszem położone na ogniu natychmiast go gasiły. Wynalazek P. *Durios* może być z równym skutkiem zastosowany do wszelkich tkanin, nawet do muślinu i gazy. (T. P.)

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Października zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku kwartał gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna rubli srebrzem 2 kop. 25.